

Döden – där glädjen tar slut

Döden är en ofrånkomlig sanning som ingen levande människa kan undkomma. Den drabbar alla, oavsett kön, religion, hudfärg eller ursprung. Den gör ingen skillnad mellan rik och fattig, stark och svag. Döden är slutet på den långa vandringen genom livet – en vandring där de rättfärdiga till slut belönas och de orättfärdiga möter konsekvenserna av sina gärningar. Det är återkomsten till Skaparen, som Självt har förklarat syftet med detta i Sin bok:

”Han som skapade döden och livet för att pröva er – vem av er som handlar bäst.”

[al-Mulk 67:2]

Trots detta är döden något som sällan omnämns i dagens samhälle – om det inte är en nära anhörig eller en älskad person som gått bort. Och även då rinner tårarna bara en kort stund innan vardagen tar vid och vi åter glömmer bort denna verklighet. Hur många har inte förlorat sig i denna glömska? Många av oss inbillar oss att döden är något avlägset, något som hör åldern till, något statistikerna placerar långt in i framtiden. Vi njuter av livets bekvämligheter och gleder – och märker inte att döden hela tiden smyger sig närmare. Vid varje andetag, vid varje steg, kommer den oss ett steg närmre.

”De ser det som något avlägset – men Vi ser det som något nära.”

[al-Ma’arij 70:6-7]

Jakten på odödlighet

Ända sedan begynnelsen har människan drivits av en önskan att besegra döden. Denna omöjliga strävan inspirerades redan från start av Iblis – Djävulen. I Koranen återberättas historien om mänsklighetens urföräldrar, Adam och Hawwa (Eva). Allah placerade dem i Paradisets lustgårdar och tillät dem att fritt njuta av allt utom ett enda träd, som Han uttryckligen förbjöd dem att nalkas. Det var just kring detta träd som Iblis valde att så sitt frö av villfarelse:

”Han sade till dem: ’Er Herre har förbjudit er detta träd enbart för att hindra er från att bli änglar eller få evigt liv.’”

[al-A'raaf 7:20]

Av detta kan vi förstå att sökandet efter odödlighet inte är något annat än en illusion inblåst av Djävulen – en illusion som förvillar mänskligheten sedan urminnes tider. Trots det har otaliga kulturer och civilisationer försökt trotsa Allahs bestämmelse. De fornegyptiska och kinesiska civilisationerna utgör tydliga exempel. Egyptierna balsamerade sina faraoner i tron att kroppens bevarande en dag skulle medföra uppståndelse – men ingen kan bevisa att deras själar bevarades när Allah tog dem. Var hamnade de till slut? Deras mumier plundrades från sina "heliga" gravar under 1800-talet och visas nu upp som kuriositeter på museer runt om i världen.

De kinesiska kejsarna lät begrava sig med rikedomar och tusentals lersoldater, i tron att de en dag skulle återvända och regera världen. Men när Förbjudna staden i Beijing öppnades, visade sig dessa odödlighetsdrömmar vara tomma.

Denna förhoppning om evigt liv lever kvar än idag. Teknologin har tagit vid där mytologin slutade, och folk hoppas att vetenskapen ska finna ett botemedel mot döden. Döden hånas och förlöjligas – symboliserad av liemannen som skrämselfgestalt i sagor och skämt. Hundratals miljoner kronor läggs på kryonisk förvaring av döda kroppar, i väntan på ett framtida botemedel. Serieskaparen Walt Disney sägs vara ett sådant exempel. Andra, som sångaren Michael Jackson, var kända för att söka evigt liv genom excentriskt beteende, som att sova i syrgaskammare. Men Allah säger om dem som tror att rikedom kan köpa dem fria från döden:

"...som samlar rikedomar och räknar dem – i tron att hans förmögenhet ska ge honom evigt liv! Nej! Han kommer att kastas i Allahs eld."

[al-Humaza 104:3-4]

Allah befäller Sin profet att varna dem som flyr från döden med dessa ord:

"Säg: Den död ni försöker undfly kommer att möta er. Sedan skall ni föras tillbaka till Honom som känner det dolda och det uppenbara, och Han skall låta er veta vad era handlingar var värda."

[al-Jum'ah 62:8]

Islams syn på döden

Hur betraktar islam denna verklighet? Som muslimer har vi fått lärdom av profeten (sallallahu alayhi wa sallam) om att detta liv endast är en övergångsperiod. Han sade: "Lev i denna värld som om du är en främling eller en vägförare." Det jordiska livet är inte avsett som en permanent boning där vi samlar tillgångar och söker bekvämlighet. Det liknar snarare en lång resa under vilken vi samlar vad vi behöver för att nå vår sanna destination – livet efter detta. Döden är slutet på resan. Allah säger:

"...men i evighetens boning väntar det verkliga livet – om de bara visste!"

[al-Ankabut 29:64]

Profeten (sallallahu alayhi wa sallam) illustrerade detta med en liknelse: "Vad är detta liv i jämförelse med det kommande? Det är som om någon av er sticker ned ett finger i havet och sedan betraktar hur mycket vatten som följer med upp." Muslimen ser därför inte döden som något onaturligt att frukta eller undvika, utan som en oundviklig del av tillvaron. Allah säger:

"Var ni än befinner er kommer döden att hinna ikapp er – även om ni befinner er i höga befästa torn."

[an-Nisa' 4:78]

Det finns inget botemedel mot döden. Det finns behandlingar för cancer, för AIDS och för otaliga andra sjukdomar – men inte för döden. Profeten (sallallahu alayhi wa sallam) sade: "Allah har inte skapat en sjukdom utan att ha skapat ett botemedel för den, utom för en – hög ålder." Som muslimer strävar vi efter att leva våra liv i enlighet med islams gudomliga vägledning, och att möta döden som troende muslimer – precis som Allah uppmanar oss:

"Troende! Frukta Allah så som Han förtjänar att fruktas, och dö inte i något annat tillstånd än som muslimer."

[Al 'Imran 3:102]

Den som dör som muslim dör en gång – och det är nog. Den som dör i otro dör också en gång – men skillnaden är avgörande. Den ene vaknar till ett evigt liv fyllt av glädje och frid, den andre till ett evigt liv fyllt av smärta och ånger. Det är Allahs rättvisa: de som dyrkade Honom uppriktigt och

korrekt genomgår dödens prövning en enda gång, varefter Han för in Sina utvalda tjänare i Paradiset:

”Döden skall inte nå dem där – sedan de mött döden en gång på jorden – och de är bevarade från Eldens straff. En nåd från din Herre – detta är den stora segern!”

[ad-Dukhan 44:56]

Skillnaden mellan troende och icke-troende vid döden

Varje dag dör tusentals människor runt om i världen. Men döden för den troende och döden för den icke-troende är långt ifrån densamma. Det är vanligt att man hör folk säga om en icke-troende som gått bort: ”Han såg så fridfull ut.” Men frågan man bör ställa sig är: Hur vet de det? Var de närvarande när hans själ skildes från kroppen? Nej. Sådana okunniga uttalanden avslöjar hur vilsegången mänskligheten verkligen är. Allah beskriver vad som sker när en icke-troende drar sin sista suck:

”Om du kunde se de otrogna när änglarna tar deras liv – de slår dem i ansiktet och i ryggen och säger: ’Smaka förbränningens plåga! Det är följden av vad ni skickat framför er.’”

[al-Anfal 8:50–51]

Vad gäller skillnaden i hur troende och icke-troende upplever döden, klagas detta i en hadith där profeten (sallallahu alayhi wa sallam) förklarar: ”När den troendes stund är inne, möts han av de glädjefulla nyheterna om Allahs välbehag och välsignelse. Ingenting är honom då kärare än det som väntar honom – han längtar efter att möta Allah, och Allah längtar efter att möta honom. Men när den icke-troendes stund är inne, möts han av de bedrövliga nyheterna om Allahs straff. Ingenting är honom då mer förskräckligt än vad som väntar – han hatar att möta Allah, och Allah hatar att möta honom.”

I Koranen återges den icke-troendes rop när döden nalkas:

”...till dess att döden kommer över honom. Då säger han: ’Herre! Låt mig återvända, så att jag kan göra gott för det jag försummade!’ Nej! Det han säger är tomma ord. Bakom dem reser sig ett oöverstigligt hinder – fram till den dag de kallas till uppståndelse.”

[al-Mu'minun 23:99–100]

Dödens verklighet i våra hjärtan

Dödens verklighet måste få fäste i våra hjärtan och sinnen. Den kan infinna sig när som helst – mitt i en måltid, under bönen, eller en natt vi aldrig vaknar upp. Låt oss därför ta till oss rådet från profetens följeslagare Abdullah ibn Omar (må Allah vara nöjd med honom): "Om du överlever till kvällen, förvänta dig inte att se nästa morgon. Och om du överlever till morgonen, förvänta dig inte att se nästa kväll."

Vi är alla begränsade och förgängliga, och döden kommer – ofrånkomligen:

*De rättfärdiga kommer att dö;
och de ondskefulla kommer att dö.
De som kämpar på Allahs väg kommer att dö;
och de som sitter överksamma hemma kommer att dö.
De som lever i sann tro kommer att dö;
och de som förtrycker andra kommer att dö.
De modiga som avvisar orättvisa kommer att dö;
och de eländiga som klamrar sig fast vid världen kommer att dö.
De med höga ambitioner och ädle mål kommer att dö;
och de ynkliga som lever för flyktiga nöjen kommer att dö.
"Varje själ skall smaka döden."*

[Al 'Imran 3:185]

Fotnoter

1. I västerländska samhällen är det numera inte ovanligt att en begravning följs av en fest eller sammankomst.
2. Liemannen är en symbol för döden som förekommer i tarotkort, sagor och teater.
3. Michael Jackson uttryckte offentligt sin önskan om evigt liv och var känd för att sova i syrgaskammare.
4. Profeten (sallallahu alayhi wa sallam) beskrev döden som 'önskningarnas förgörare' – återberättat av Tirmidhi.
5. Hadith återberättad av Bukhari (eng. övers. vol. 8, s. 284, nr 425).
6. Hadith återberättad av Muslim (eng. övers. vol. 4, s. 1486, nr 6843).
7. Autentisk – återberättad av Tirmidhi.
8. Hadith återberättad av Bukhari (eng. övers. vol. 8, s. 339, nr 514).

9. Autentisk - återberättad av Tirmidhi.
10. Hadith återberättad av Bukhari (eng. övers. vol. 8, s. 248-5, nr 425).
11. al-Mawt (s. 10), Sheikh 'Ali Hasan al-Halabi.